

Tvøroyrar Býráð provokerar : Tey føgru orðini hjá landsstýrinum roynast í verki:

Kommunan strikar einar 50 milliónir av síni egnu skuld

Tvøroyrar Býráð hevur lagt eina fíggarlóg fyri komandi ár, har toppurin er kappaður av kommunuskuldini og har skattaprocentið lækkar munandi

Tað er ongin ivi um, at fíggarætlanin, sum Tvøroyrar Býráð hevur lagt fyri komandi ár, fer at vekja miklan ans, tí Býráðið hevur av sínum eitingum kappat ein triðing av kommunuskuldini og ætlanin er „bara at betala rentur ov avrátt av eini skuldi, sum svarar til triggjar álíkningar.

ÁKI BERTHOLDSEN

–Gongur sum ætlað hjá Tvøroyrar Býráð, verður skuldin hjá kommununi einar 50 milliónir lægri komandi ár.

Samstundis verður skattaprocentið hjá teimum hart kroystu tvørafólkunum munandi lægri enn tað er nú.

Tvøroyrar Kommuna hevur nevniliga samtykt eina fíggarætlan fyri komandi ár, har ið toppurin er skarvarður av kommunuskuldini soleiðis, at kommunan situr eftir við eini skuld uppá triggjar álíkningar.

Tvs, at kommunan roknar við, at næsta ár skal hon skylda 100 milliónir, og tað er „bara“ hendan upphæddin, sum hon fer at betala rentur og avdráttir av næsta ár - og í framtíðini.

Sum er skyldar kommunan 150 milliónir. Tað eru fimf álíkningar.

– Tvs, at kommunan gongur útfra, at næsta ár skal onkur annar átaka sær tann partin av kommunuskuldini, sum er omanfyri triggjar álíkningar.

Sostatt væntar býráðið, at kommunan nú fær eina skuld uppá 50 milliónir strikaða.

Hetta er fyrstu ferð, býráðið hevur fíggarætlanina fyri næsta ár til viðgerðar. Fíggarætlanin skal nú

sensast landsstýrinum til góðkenningar.

Tað var eitt samt býráð sum samtykti hesa fíggarætlanina.

Munandi lægri skattaprocent

Hendan fíggarætlanina ger kommununa føra fyri at lækka skattaprocentið munandi.

Í lýtuni er kommunuskatturin á Tvøroyri 23%.

Men eftir nýggju fíggarætlanini lækkar tað niður í 20,75%.

Varð onki gjørt við skuldina, skuldi kommunan næsta ár betalt 16,2 milliónir í rentum og avdráttum. Eftir hesi fíggarætlanini, við eini skuld uppá triggjar álíkningar, lækka renturnar og avdráttirnar niður í 9,1 milliónir.

Verður skattaprocentið ikki lækkað hevði hetta givið kommununi 6,2 milliónir meiri til fløgur, viðlíkahald og eyka rentur og avdráttir.

Verður hinvegin onki betalt í eyka avdráttum og rentum, og raksturinn annars er sum í ár, hevði fíggarætlanin næsta ár javnviga við einum skattaprocentið uppá góð 18,8%, um skuldin er triggjar álíkningar.

Men so lágt vil kommunan ikki seta skattaprocentið.

Býráðið heldur at tað er órimligt, at Tvøroyri skal hava lægri skattaprocent

enn kommunur, sum skylda minni, ella kommunurnar á stódd við Tvøroyri, hava.

Kommunan hevur tí valt eina gylta millumloyn. Eftir henni skal skattaprocentið setast niður í 20,75% komandi ár.

– Tað er alneyðugt at lækka skattin fyri at fáa fólk at stóðast og fyri at skapa framburð, heldur býráðið.

– Verður skattaprocentið 20,75%, fer tað at geva kommununi einar 2,7 milliónir fleiri til fløgur, viðlíkahald og til at betala eyka avdráttir.

Av hesum er ætlanin at brúka umleið eina millión fløgur, umleið eina millión til viðlíkahald og 700.000 til eyka avdráttir.

– Men møguliga verða tað ikki meiri enn ein góð millión til fløgur og viðlíkahald til samans, tá ið avtornar.

Tí inntøkurnar hjá Tvøroyrar Havn eru munandi minni enn seinasta tíðina og verða kanska eina heila millión lægri komandi ár. Hetta kemst báði av, at skipini fækka.

Upplýst er t.d., at fyrsta hálfvín í ár vóru 70 skip færri á fjørðinum enn sama tíðarskeið í fjør.

– Samstundis fer allar útflutningurin nú um Havnarkei ístaðin fyri um tvørakei, sum vanligt.

Páll Vang segði, at møguleiki var fyri, at Tvøroyrar Havn fór at geva einar 200-

300.000 krónur í undirskoti komandi ár.

Ikki ráðiligt longur

Hann helt, at tað var ikki longur ráðiligt at halda fram í kommununi, sum nú.

Hann vísti á, at seinastu 10 árin er fólkatalið í Suðuroynni minkað 20%.

– Vit eru 1.000 fólk færri nú, enn vit vóru fyri 10 árum síðani.

– Aldursbólkurin frá 18-30 ár er at kalla heilt burtur.

– Ikki minst eigur Tvøroyrar Kommuna sín stóra part í hesum missi.

Páll Vang minti eisini á orðini í samgonguskjalinum ímillum A.D og E um, at skapa trivnað í útjaðaranum og um økismenning.

– Ein fortreyt fyri trivnaði í útjaðaranum og økismenning, er, at útjaðarin í Føroyum er fíggarliga nøkurlunda líka væl fyri sum miðstadarakið.

Samstundis vísti hann til ólavskurðuna hjá Anfinni Kallsberg, har lögmaður visir á, hvussu trupult tað er hjá kommunum, sum skylda meiri enn triggjar álíkningar at koma burturur skuldarhaftinum.

Páll Vang vísti eisini á, at Kommunufelagið hevur umrøtt kommunuskuldina.

Tað hevur Býarlagið, sum Páll Vang sjálvur situr í, eisini gjørt. Býarfelagið hevur lagt tvey uppskot fram um kommunuskuldina.

Bæði uppskotini siga, at tað er neyðugt taka toppin av skuldini hjá teimum ringast staddu kommununum.

– Og tað, sum verður meint við toppin er tað, sum liggur omanfyri triggjar álíkningar.

Provokera ikki

Vit spurdu Páll Vang um hetta ikki mest var meint sum ein provokation ímóti landsstýrinum fyri at fáa røring í aftur málið um kommunuskuldina.

Men tað heldur hann ikki. Hann roknar við, at flokkarnir meina tað, teir hava skrivað í samgonguskjalið um økismenning og trivnað í útjaðaranum.

– Vit vita, at landsstýrið hugsar um útjaðaran.

– Vit rokna eisini við, at lögmaður skal takast fyri fult, og hevur samgonguna við sær, tá ið hann í sjálvari ólavskurðuni tosar um trupulleikarnar hjá kommunum við meiri enn trimum álíkningum í skuld.

– Og vit vita, at býarfelagið í tveimum uppskotum hevur mælt til, at toppurin verður tikin av kommunuskuldini, so at ongin skyldar meiri enn triggjar álíkningar.

– Lyklaorðið er blivið triggjar álíkningar og tað stóðði hava vit lagt okkum á. Men vit gera tað beinavegin, tí vit meta stóðuna so hættisliga, at okkurt má henda fyri 1. januar, sigur býráðsformaðurin á Tvøroyri.

–Tað, vit gera, er ikki annað enn at fremja tað í verki, sum sagt verður, leggur hann afturat.

GSM skipanin

Upprunliga ætlaði Føroya Tele at bjóða út GSM skipanina í juni 1998. Hesar ætlanir vórðu tíverri seinkaðar vegna edv-trupulleikar. Gjøgnum summarid og út á heystið hevur Føroya Tele arbeitt við eini loyn, so at GSM skipanin fæst at virka skjótast gjørligt.

Nú er lutvíst komið undir land, og 15. okt. bjóðar Føroya Tele fram GSM-tænastuna til viðskiftafólkini. Havnin er longu umfatað av útbreiðsluni, útbreiðslan vestur á Flogvøllin er í gerð, og verður liðug uml. 15. oktober. Umframt at útbýggingarætlanir verða fylgdar sum áður lýst, og møguliga framskundaðar, eru ætlanir viðkaðar til at umfata fleiri øki enn áður kunnugt. Sostatt er ætlanin at GSM skipanin seint í 1999 eisini skal umfata Hvalba, Eiði, Sand og Skopun. Í Sundalagnum hava onkur glopp verið í útbreiðsluni,

Andras Røin, stjóri á Føroya Tele

tí er eisini ætlanin at betra um útbreiðsluna í hesum

økinum. Tá 1999 er farið afturat, bjóðar Føroya Tele sostatt eina GSM telefonskipan, ið røkkur meira enn verandi NMT 900 skipan. Sí annars s. 11 í Telefonbókini.

Møguleikin fyri at roama, t.v.s. at ferðast uttanlands við føroyskum haldi, verður sera skerður frá byrjan. Fyrstu tíðina verður ikki gjørligt at ferðast uttanlands við føroyskum haldi, og ikki ber til at ferðast í Føroyum við útlendskum haldi. Arbeitt verður tó við eini loyn, har tað stutt eftir byrjan ber til at nýta eina føroyska GSM farteleson á netinum hjá Tele Danmark í Danmark. Meira verður at frætta um hetta seinni.

Frá 14. oktober verða oyðiblað til taks í handlum, ið selja fartelesonir, í Teleblánum kring landið og í avgreiðslunum hjá Føroya Tele.